אחותי קטנה

כתב א. אלקסין
צייר פ. סרקיסיאן
1959

אחותי הקטנה, פאולינקה, אוהבת לזכור ולחזור על הכל שאומרים המבוגרים. זה מנהג כזה אצל הקטנים.. אני סבור שזה לכן שאין להם מספיק מחשבות משל עצמם. אמא אומרת שגם אני, כשהייתי קטן, אהבתי לחזור על מילים של הגדולים. זה קשה לאמת, אבל אני מאמין לאמא. הבעיה היא רק שפאולינקה שמעה פעם איך אמא דיברה עלי בטלפון:
"אני בדרך כלל מרוצה מויטיה (אמא תמיד מרוצה ממני 'בדרך כלל').. ורק דבר אחד מדאיג אותי וזה היחס המזלזל שלו אל אחותו.."
אינני יודע מה ענתה לאמא המכירה שבטלפון, אך אמא סיימה את השיחה כך:
"מה שלא תגידי, בינתיים הוא אח רע.."
פאולינקה תפסה את המילים האלה (הקטנים, משום מה, תמיד תופסים מה שלא צריך) ומאז היא קראה לי "האח הרע".

כך למשל, אני חוזר מבית הספר והיא קוראת "הידד! האח הרע הגיע!" או מישהו מטלפן אלי והיא עונה "האח הרע לא בבית."
והשערורייה הזו

הייתה נמשכת עד היום, אילו לא קולקה אורשקין, השכן שלנו. הוא גר בדירה שממול. קולקה ואני נולדנו באותה השנה ואפילו באותו החודש. אלה שאני נולדתי תשע-עשר ימים קודם. כלומר, אני מבוגר יותר! אך קולקה לא יכול להבין זאת ומשתדל בכל דבר להיות טוב ממני. כך למשל קולקה היה הראשון שלמד ללכת על הידיים ועבר בחצר עם הרגליים למעלה מספסל אחד לזה שממול. ואני התאמנתי שלושה ימים ועברתי על הידיים מהספסל עד הכניסה הראשית – גברתי על השיא של קולקה. ופעם קולקה, בלי לספר דבר, גמר עשרה תרגילים של

חשבון. נו, אז אני ישבתי יומיים ופתרתי עשרים תרגילים! שוב לא ויתרתי לקולקה. אמא אומרת שמתנהלת בנינו "תחרות מאוד מועילה."

אתם בוודאי חושבים – מה זה שייך לאחותי הקטנה, פאולינקה? תכף תבינו.

פעם בא אלי קולקה ובקול ניצחון, תוך מבט לכל הצדדים, מודיע:
"ויטיה, דרך אגב, לימדתי את פלביק שלי לקרוא! היום הוא קרא לבדו את הסיפור 'דוד סטפה' כולו!".
פלביק הוא אחיו של קולקה. הוא רק עכשיו יהיה בן שש.

ופאולינקה שלנו היא בת חמש! ואני, משום מה, התעצבתי מאוד – "איך זה? אחיו של קולקה יודע לקרוא ואחותי לא?" ועוד באותו היום הושבתי את פאולינקה אל האלף-בית.
בהתחלה העניין התנהל לאט מאוד.
פאולינקה, בגלל חוסר ההבנה שלה, כל הזמן המשיכה עוד להתעסק עם כל מיני בובות וארנבים ממולאים. ואני פעם לקחתי לה את כל הצעצועים. אך אז היא התחילה לבכות, וצעקה כך שנשמע בכל הבית. במשך חצי שעה חזרה רק על המשפט "רוצה לשחק! רוצה לשחק!" אמא אמרה שאני מענה את הילדה ונאלצתי להחזיר את הצעצועים.
יום שלם שברתי לי את הראש איך ללמד קריאה לפאולינקה ב"שיטה מהירה" ולגבור על קולקה. ובסוף המצאתי!
פאולינקה רוצה לשחק? טוב מאוד. אז נשחק בבית ספר! ומאותו היום הכל התנהל כמו משומן. פאולינקה הייתה ממלאה את התיק שלי בספרים שונים, הולכת כמה צעדים ברחוב וחוזרת

הביתה. אלא שזה כבר לא היה הבית בשבילה, אלא בית הספר. אני התהלכתי בחדר כמו מורה, והחלקתי ביד שפם מדומה, קראתי לפאולינקה אל הלוח, נתתי לה ציונים והזהרתי שלא תקשיב לליחושים, למרות שבחדר היינו רק שנינו.
פאולינקה הייתה שמחה מאוד וגם לי זה היה מעניין (לקולקה, כמובן, לא אודה בכך). וכשאני התיישבתי לשיעורי הבית שלי, פאולינקה עדיין המשיכה עוד לשחק בבית הספר. עכשיו היא הייתה המורה, והתלמידים – הבובות, הארנבות והעכברים.
קולקה לא לימד את פלביק בשיטה שלי. ולכן, כאשר עשינו תחרות של מהירות הקריאה, פאולינקה שלי גברה על פלביק כבר בעמוד הראשון.
אחר כך, כמובן, הסברתי לקולקה את "השיטה המהירה" של ההוראה. כך לימדתי את פאולינקה לקורא.

והתרגלתי לחיות אתה. שיחקנו בבית ספר, אבל מצאנו גם משחקים אחרים. לדוגמה, התחלנו לשחק בבית חולים. אני הייתי למנתח מפורסם, אחותי

הביאה אלי את העכברים והארנבות שלה, ואני תפרתי להם ראשים, אוזניים, מילאתי אותם בנסורת, ציירתי עיניים חדשות במקום אלה שנמחקו במים.
וכך גם פאולינקה הפסיקה לקרוא לי "האח הרע". אמנם לא התחילה לקרוא לי "האח הטוב" אלא קוראת לי פשוט ויטיה, ואני אוהב את זה מאוד!